

תפיסת הגננות את תפקידן בסביבה מתוקשבת בגן הילדים (פוסטר)

ניצה שוובסקי	נגה מגן-נגר	אסתר פירסטטר
האקדמית גורדון	האקדמית גורדון	האקדמית גורדון
nitzasch@gmail.com	nogamagen@gmail.il	estyf@gordon.ac.il

Kindergarten Teachers' Perceptions of Their Role in the ICT Environment (Poster)

Esther Firstater	Noga Magen-Nagar	Nitza Schwabsy
Gordon College of Education	Gordon College of Education	Gordon College of Education

Abstract

The objective of this study is to examine how the teachers perceive the use of ICT in the kindergarten, what their role in using the computer is, how ICT changes their teaching methods, and their perceptions regarding the children's use of the computer in the kindergarten. In this qualitative research study, we conducted semi-structured interviews with 36 kindergarten teachers from a variety of backgrounds, which included Hebrew and Arabic speakers, regular and special-education kindergarten teachers from the city and the Kibbutz. The main findings indicate that the majority of the teachers do not perceive ICT as important in the kindergarten environment, even though they acknowledge its technological value. They use the computer mainly as a source of information and as an advanced tool for instructional illustration. In regard to the children's use of computers, they mainly discourage the children from spending too much time at the computer, however, they perceive the computer as a relaxing medium, or alternatively, as an escape place for children with special needs. The main consequences are that the kindergarten teachers still do not perceive ICT as a tool to change their methods of teaching, and do not appreciate the possibilities that ICT provides for them.

Key words: Kindergarten teachers' perception, ICT adoption in the kindergarten, methods of teaching

תקציר

המהפכה הטכנולוגית הביאה לשינויים בתחומים רבים וביניהם במערכת החינוך, במטרה לענות על הצרכים המשתנים של הילדים. בין השינויים המשמעותיים הייתה הכנסת המחשב לגן הילדים, שנועד להתאים אותו לצרכים המשתנים של הילדים והחברה (Brito, 2010; Nir-Gal & Klein, 2004). ההוראה בסביבה מתוקשבת הנדרשת לצורך הקניית מיומנויות המאה ה-21 אמורה להתחיל כבר בגני הילדים. לתפיסת הגננות ביחס להטמעת המחשב בגני הילדים חשיבות רבה להצלחת ההטמעה. מטרתו של מחקר זה היא לבדוק כיצד רואות הגננות את מקומו של המחשב בגן הילדים, את תפקידן בעבודה עם המחשב, בדרכי ההוראה שלהן עם המחשב ובתפיסתן את פעילות הילדים עם המחשב בגן. במחקר איכותני רואיינו 36 גננות בראיון מובנה למחצה ממגוון סוגי גנים: דוברי עברית ודוברי ערבית, גנים רגילים וגני חינוך מיוחד, בעיר ובקיבוץ. ניתוח תוכן הראיונות מעלה שלושה נושאים מרכזיים: א. הגננות אינן תופסות כי

למחשב תפקיד מרכזי בגן וכי יש לגן תפקידים חשובים יותר, והן מציבות לשימוש במחשב מטרות מקובלות בגנים שלא ייחודיות למחשב ואינן קשורות בו בהכרח. ב. עיקר פעילותן עם המחשב קשורה בארגון הסביבה החינוכית, כך שיתאפשר לילדים לעבוד בו באופן חפשי וללא תיווכן או השגחתן. כמו כן, משתמשות הגננות במחשב כמקור לחיפוש מידע וחקר. פעילות זו מתווכת על ידי הגננות. שימוש נוסף במחשב הוא להמחשה באמצעות העלאת תמונות, שירים וכן הכנת מצגות. ג. ההתייחסות לפעילות הילדים במחשב מעלה שני היבטים: ההיבט הראשון רואה את תרומתו של המחשב לאינטראקציות החברתיות בין הילדים; ההיבט השני מתייחס לתרומתו לילדים מתקשים. ממצאים אלה עשויים להעיד כי תפקיד הגננת בעידן הדיגיטלי מצריך ידע טכנולוגי-פדגוגי תכני המהווה גורם מכריע בתהליכי השינוי בהוראה (Collinson, et al., 2009). מהגננות נדרש ידע מקצועי מתפתח המשלב יכולת לקדם תהליכי הוראה-למידה-הערכה איכותיים יחד עם יכולת לתכנן בעצמם פעילויות לימודיות מבוססות טכנולוגיה (Koehler & Mishra, 2008). במשרד החינוך מוצעים לגננת אתרים מגוונים לתמיכה, כמו: אתר גן-נט ובוסת-נט ואתר דע-גן. מטרת האתרים לזמן סביבה חדשנית לפיתוח מקצועי של הגננת, כך שהלמידה נעשית בכל זמן ובכל מקום (משרד החינוך, 2013).

מסקנת המחקר היא כי לתפיסות הגננות במחקר זה, שאינן רואות את המחשב כבעל תפקיד מהותי בגן יש השלכות גם על קביעת המטרות ודרכי ההוראה. הן אינן מציבות מטרות פדגוגיות ייחודיות לשימוש במחשב, והן משתמשות בו בעיקר בהיבטים הטכנולוגיים שלו (מצגות, תמונות, משחקים) להשגת מטרות מקובלות בגן. על כן מומלץ להכשיר את הגננות לאימוץ התקשוב בדרכים המתאימות לעולם הגן, תוך שימת דגש על שינוי התפיסות המסורתיות. במחקר הנוכחי לא נבדקה תפיסת הזהות המקצועית של הגננת לאור השינויים, לכן מומלץ לערוך מחקר המשך.

מילות מפתח: תפקיד הגננת, הטמעת תקשוב בגני ילדים, דרכי הוראה

מקורות

- משרד החינוך (2013). אודות האתרים של החינוך הקדם יסודי בישראל. אוחזר ב-1 מאי, 2014 מתוך: <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Odot/OdotHAtarim.htm>
- Brito, R. (2010). ICT in early childhood teachers and children in Portuguese pre-school. In: L. Gomez Chova, D. Martí Belenguier, & I. Candel Torres (Eds.). *EduLearn 2010, International Conference on Education and New Learning Technologies*. Barcelona, IATED (International Association of Technology, Education and Development), 6116-6119.
- Collinson, V., Kozina, E., Lin, Y. K., Ling, L., Matheson, I., Newcombe, L., & Zogla, I. (2009). Professional development for teachers: A world of change. *European Journal of Teacher Education*, 32(1), 3-19.
- Koehler, M., & Mishra, P. (2008). Introducing TPCK. In AACTE Committee on Innovation and Technology (Ed.), *Handbook of technological pedagogical content knowledge (TPCK)*. New York: Routledge.
- Nir-Gal, O., & Klein, P. (2004). Computers for cognitive development in early childhood – The teacher's role in the computer learning environment. *Information Technology in Childhood Education Annual*, 16, 97-119.